

Tack, tack så mycket och tack för maten

Berättelse

I Sverige hör du ordet "tack" hela dagen. Man säger tack i affären, på bussen och på jobbet. "Tack" är ett litet och vänligt ord. Det betyder att man är glad för något man har fått eller fått hjälp med. Det är ofta ett av de första orden man lär sig.

I engelskan finns ordet "please". På svenska finns inget ord som betyder exakt samma sak. Därför använder man ofta ordet "tack" i stället. Man kan säga "En kaffe, tack" i ett kafé. Man kan säga "Kan du skicka saltet, tack" vid bordet. Då låter det artig.

Man kan också göra tacket starkare. Många säger "tack så mycket" eller "tusen tack". Ibland säger man bara "tack tack". Det är inte en regel, men det låter ofta extra vänligt.

Det finns två viktiga fraser med tack. Den första är "tack för maten". Den säger man efter att man har ätit. Man säger den till personen som har lagat eller bjudit på maten. Många barn lär sig den frasen tidigt. Den andra frasen är "tack för senast". Den säger man nästa gång man träffar någon, efter att man har varit hemma hos personen. Det betyder ungefär "tack för förra gången". Men alla använder inte den frasen lika ofta.

När någon säger tack till dig kan du svara. Vanliga svar är "varsågod", "det var så lite" eller "ingen orsak". I Sverige är det vanligt att tacka ofta, och det ses ofta som artig.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
tack	ett vänligt ord man säger när man är glad för något
vänlig	snäll och trevlig mot andra
artig	trevlig och hövlig mot andra människor
fras	några ord som hör ihop och betyder något tillsammans
laga mat	göra i ordning mat
bjuda på	ge något gratis till någon
förra gången	den gång som var sist, innan nu
varsågod	ett svar man ger när någon tackar
ingen orsak	ett svar som betyder "det var inget att tacka för"
vanlig	något som händer eller görs ofta

Läsförståelsefrågor

1. Vad betyder ordet “tack”?
 1. Att man är arg på någon.
 2. Att man är glad för något man fått eller fått hjälp med.
 3. Att man vill gå hem.
2. Varför använder man ofta ordet “tack” på svenska?
 1. För att det inte finns något svenskt ord som betyder exakt samma sak som “please”.
 2. För att svenskar inte kan vara artiga.
 3. För att ordet betyder “hej”.
3. När säger man “tack för maten”?
 1. Innan man börjar laga mat.
 2. Efter att man har ätit, till den som lagat eller bjudit på maten.
 3. När man köper mat i affären.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Man kan göra tacket starkare, till exempel med “tusen tack”.
 2. Alla i Sverige använder frasen “tack för senast” lika ofta.
 3. “Varsågod” är ett vanligt svar när någon tackar.
5. Skriv två svar som man kan ge när någon säger tack till en.

Facit

1. 1. Att man är glad för något man fått eller fått hjälp med.
2. 1. För att det inte finns något svenskt ord som betyder exakt samma sak som “please”.
3. 1. Efter att man har ätit, till den som lagat eller bjudit på maten.
4. 1. ja b) nej (texten säger att alla inte använder frasen lika ofta) c) ja
5. Exempel på svar: “varsågod” och “det var så lite” (även “ingen orsak” är rätt).

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret vardagstext som passar för att öva artighetsfraser i affären, på bussen och vid bordet. Tema: språk och uttryck i Sverige. Fråga 4 övar skillnaden mellan “vanligt” och “alla”. Låt eleverna jämföra med hur man tackar i deras egna länder — finns en egen fras för “tack för maten”, och hur svarar man när någon tackar?

Diskussionsfrågor

- Hur säger man "tack" där du kommer ifrån? Säger man det ofta eller sällan?
- Finns det en fras som liknar "tack för maten" på ditt språk?
- Hur svarar man när någon säger tack till en på ditt språk?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en gång när någon hjälpte dig. Vad hände, och vad sa du efteråt?

Källor och faktagranskning

- Svenska Akademiens ordbok (SAOB), uppslagsord: tack – https://svenska.se/saob/?id=T_0001-0073.4hg7
- Institutet för språk och folkminnen (Isof), Frågelådan i svenska – <https://frageladan.isof.se/>
- Wiktionary (svenska), uppslagsord: tack (etymologi och uttryck; spårning till primärkällor) – <https://sv.wiktionary.org/wiki/tack>
- Mattias Axelsson, "Tacos, tvättstuga och tack för senast: Svenska vanor A-Ö" (Lys förlag) – <https://www.svenskavanor.se/>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: I svenskan finns ingen enda direkt motsvarighet till engelskans "please"; ordet "tack" används ofta i stället, t.ex. "En kaffe, tack" eller "Kan du skicka saltet, tack". Det betyder inte att svenskan saknar artighet — det finns flera andra sätt att vara artig. "Tack för maten" säger man efter en måltid, ofta riktat till den som lagat eller bjudit på maten; det är vanligt både hemma och hos andra, och barn lär sig ofta säga det tidigt. "Tack för senast" säger man nästa gång man träffas, efter att man varit bjuden hem till eller umgåtts med någon. Tacket kan förstärkas: "tack så mycket", "tusen tack", "tack ska du ha", "hjärtligt tack". Vanliga svar på ett tack är "varsågod", "det var så lite", "ingen orsak" och "för all del". OSÄKERHETER OCH MYTER som texterna markerar försiktigt: Etymologin — att "tack" sägs komma från fornsvenskans "þak" (ungefär "tanke" eller "nåd") och vara språkligt besläktat med verbet "tänka", samma germanska rot som engelskans "thank" och tyskans "danke" — bygger på SAOB/Wiktionary och formuleras med "ordet sägs komma från", inte som vardagskunskap. Hur ofta och i vilka situationer man säger "tack för senast" varierar mellan personer, generationer och regioner, och seden upplevs av en del som mindre vanlig idag; därför skrivs "många" och "det är vanligt att", inte "alla". "Tack tack" och tonfallet kring tack beskrivs som en tendens i talspråket, inte en fast regel. Ordspråket att man "aldrig kan tacka för mycket, bara för lite" attribueras försiktigt som ett talesätt, inte som en faktauppgift.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.